

EXPUNERE DE MOTIVE
privind propunerea legislativă
Lege privind Ordinul “Meritul Cultural”
și Medalia “Meritul Cultural”

România a dat, în ultimii 150 de ani, numeroase personalități culturale de mare renume, care au făcut cunoscut numele țării în Europa și în întreaga lume. Este recunoscut faptul că relațiile personale între intelectualii de frunte din Principatele Române și mai apoi, din România, cu personalități din elita politică și culturală din Europa occidentală au reprezentat unul din cei mai importanți factori pentru realizarea principalelor deziderate politice naționale: unirea, independența și realizarea deplinei unități naționale. De-a lungul deceniilor, personalitățile culturale românești au jucat un rol deosebit de important în cunoașterea și aprecierea culturii și civilizației noastre peste hotare și nu de puține ori, cetățeni români au avut un rol determinant în evoluția fenomenului cultural pe plan mondial.

Și astăzi, cultura românească continuă să creeze valori importante, comparabile întru totul cu cele obținute în cele mai avansate state. Aprecierea și onorarea persoanelor și personalităților care prin activitatea lor contribuie esențial la menținerea prestigiului culturii și civilizației românești este o necesitate și o datorie de onoare pentru statul român.

Potrivit art. 79 din *Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României*, legea cadru sus menționată va fi dezvoltată printr-o lege și un regulament pentru fiecare decorație.

Ordinul și Medalia “Meritul Cultural” reînnoadă o tradiție de peste o sută de ani privind decorațiile românești care se acordau personalităților cu merite în diversele domenii de activități culturale.

Răsplătirea, printr-o decorație specială a meritelor persoanelor care activau în domeniul artelor și culturii a fost în atenția statului român încă de la începutul modernizării instituțiilor sale. Astfel, încă din 1876, domnitorul Carol I instituie o medalie numită “Bene Merenti”, având două clase, inspirându-se după medalii similare existente la acea dată în mai multe state. Medalia se conferea, inițial, pentru toate genurile de merite civile, dar în special pentru cele din domeniile artistice și culturale. Începând din perioada 1899 – 1906, pentru meritele din învățământ și din domeniul cultelor, odată cu crearea unor medalii specifice acestor domenii, “Bene Merenti” a rămas aproape în exclusivitate rezervat culturii. Această distincție rămâne în uz până în 1931 când locul ei, ca și

al Medaliei “Răsplata muncii pentru învățământ” și “Răsplata muncii pentru biserică”, este luat de Ordinul și Medalia “Meritul Cultural”.

Ordinul și Medalia “Meritul Cultural” au fost înființate de regele Carol al II-lea în anul 1931. Ordinul “Meritul Cultural” era organizat pe 4 grade, care, în ordine descrescătoare, erau: Comandor, Ofițer, Cavaler clasa I și Cavaler clasa a II-a, iar Medalia “Meritul Cultural” avea două clase. Decorația se putea conferi pentru diferite ramuri de activități culturale, pentru fiecare dintre acestea, panglica fiind diferită astfel încât persoana decorată putea fi recunoscută pentru ce gen de merite a fost recompensată. Exceptând cele două clase ale medaliei și gradul de Cavaler clasa a II-a, care se puteau acorda fără limită numerică, celelalte trei grade ale ordinului aveau limite numerice stabilite pentru fiecare categorie.

Legea nr.29/2000 privind sistemul național de decorații al României, prevede printre decorațiile civile pe domenii de activitate și Ordinul și Medalia “Meritul Cultural”; toate ordinele pe domenii de activitate cuprind patru grade, în ordine descrescătoare, acestea fiind: Mare Ofițer, Comandor, Ofițer și Cavaler, iar medaliiile respective cuprind trei clase.

S-a păstrat, în esență, forma generală a decorației instituite în 1931 și, pe cât posibil, culorile panglicilor diferitelor categorii de merite pentru care se acorda. De menționat că două dintre categoriile pentru care se decerna “Meritul Cultural” în 1931, și anume “școala” și “educația fizică și sport” au, conform Legii nr.29/2000, distincții speciale proprii, dar numărul de categorii pentru care se poate conferi acum Ordinul și Medalia “Meritul Cultural” a rămas neschimbat prin introducerea unor categorii noi.

Ordinul și Medalia “Meritul Cultural” fiind distincția care se acordă în special pentru talent, ordinul și medalia se dau fără a se ține cont de studiile persoanei respective, cu alte cuvinte, persoane cu studii medii, dar cu realizări cultural-artistice remarcabile pot primi ordinul, iar persoane cu studii superioare, dar cu mai puțin “har” artistic, pot primi doar medalia respectivă.

Ca orice decorație, Ordinul și Medalia “Meritul Cultural” trebuie să recompenseze moral personalitățile și persoanele cu realizările cele mai importante în domeniile pentru care distincția se poate acorda. Un număr prea mare de decorații care s-ar putea decerna ar face ca efectul moral al conferirii acestora să se diminueze, să nu mai aibă caracterul de importantă recompensă a talentului, eforturilor și activității depuse. Din această cauză, cu toată diversitatea domeniilor și a numărului relativ mare de persoane care își desfășoară activitatea în aceste domenii, numărul maxim de persoane care pot fi admise în ordin a fost stabilit la 7500, la acestea adăugându-se pentru Medalia “Meritul Cultural” încă 6800 la

clasa I a medaliei și un număr nelimitat pentru celelalte două clase. Acest număr este semnificativ mai mare ca cel stabilit pentru diferitele categorii ale decorației în 1931.

În concluzie, propunem promovarea propunerii legislative *Lege privind Ordinul "Meritul Cultural" și Medalia "Meritul Cultural"*, spre dezbateră Plenului Camerei Deputaților.

Inițiator:

*Comisia specială pentru elaborarea
propunerilor legislative privind sistemul
național de decorații al României*
Președinte

dep. Dorel Bahrin

